

Práce s osobami, které se **dopouští násilí**

Podklady pro národní koncepci

Zpracovali: Liga otevřených mužů a Spondea *ve spolupráci s pracovní skupinou pro práci s původci násilí*

SPONDEA

INTERVENČNÍ CENTRUM
pro osoby ohrožené domácí násilím
ZS1 Kladno, p.o.

Diakonie Českobratrská církev evangelická

Cíle:

- Vytvořit koncepci systému **práce s osobami, které se dopouští násilí** => směřování ke komplexní terapii násilí.
- Definovat a ukotvit tuto práci v zákoně a standardech (kdo to může dělat, jak a za jakých podmínek)
- Využít současný systém služeb a podpořit organizace, které už se práci s původci násilí věnují.
- Zajistit **kvalitu**, dostatečnou **kapacitu** a stabilní **financování** služeb.

Jak by měl vypadat systém?

- Meziresortní cesta s jasnou koordinací a ukotvením v zákoně
- Národní koordinátor (viz. slide č.4)
- Vytvoření specializovaných **Center pro práci s osobami, které se dopouští násilí** (CODN) => viz. slide č.5
- Všechna Centra i organizace poskytující terapii původcům násilí musí dodržovat aktualizované standardy pro práci s původci a původkyněmi násilí (důraz na kvalitu služeb, ochranu obětí násilí a vzdělání/výcvik pracovníků) => vyšší standardy než v sociálních službách

“Národní koordinátor“ pro práci s násilím

- Pro práci s násilím obecně / pro práci s osobami, které se dopouští násilí (po vzoru Národního protidrogového koordinátora / inspirace VB)
- Stěžejní osoba, která komunikuje potřebné změny v systému.
- Zajišťuje komunikaci a spolupráci mezi organizacemi pro osoby, které se dopouští násilí a službami pro ohrožené osoby a dalšími aktéry (dnes roztrženo mezi ÚV a různé organizace)
- Funguje buď pod ÚV/MPSV/MV a zajišťuje komunikaci s resorty => bylo by třeba dořešit vztah k vládní zmocněnkyni pro LP, pod kterou teď agenda do velké míry spadá.
- Koordinuje vznik a aktualizace koncepce pro práci s násilím v blízkých vztazích / nebo alespoň pro práci s původci násilí.
- Dohlíží nad dodržováním standardů pro práci s původci násilím? (přísluší úřadu, který bude mít v gesci CODN)

Centra pro práci s osobami, které se dopouští násilí (CODN)

- Cca 3-6 hodin intervenční podpory pro každého klienta (dobrovolní klienti, všichni vykázaní klienti, klienti při a po výkonu trestu, nařízení nebo doporučení soudem, OSPOD, PMS...)
- Varianta A - fungují na základě zákona (dle resortu pod který budou spadat), který definuje i způsob výměny informací o klientech mezi CODN a dalšími aktéry v systému (např. IC)
- Varianta B – neexistuje zákonné ukotvení, ale dojde k vytvoření dotačního titulu, který bude CODN financovat.
- Musí splňovat Minimální standardy pro práci s původci násilí, případně další standardy dle resortu (např. standardy soc. služeb)
- Pracují se všemi klienty – motivovanými i nemotivovanými, dobrovolnými i nařízenými/doporučenými/vykázanými.
- Cílem je, aby zachytila všechny potřebné klienty (inspirace Rakouskem)

Role resortů v systému práce s původci

- **MV** => Ideální model. Zastřešuje a financuje činnost CODN na základě nového zákona + financuje terapeutické programy v rámci Prevence kriminality.
- **MPSV** => Varianta 2 - zastřešuje a financuje činnost CODN v rámci systému sociálních služeb (nutná aktualizace zákona o soc. službách) a financuje prevenci v dotačním titulu Rodina (terapeutické programy a konzultace nad rámec CODN)
- MsP => financuje terapeutické programy pro osoby ve či po výkonu trestu
- MZ => potenciálně také financuje terapeutické programy
- ÚV => financuje terapeutické programy v rámci oblasti genderově podmíněného násilí
- Pojišťovny => podílí se na hrazení placených terapií

3 typy klientů

- **1. Motivovaný klient bez kontraindikací**

- úvodní intervence CODN (3-6 hod.) – většinou kratší doba (diagnostická, mapovací a motivační fáze + risk assessment + **vyhodnocení a plán**)
- následuje konzultační či terapeutická fáze dle potřeby a možností systému
  - Krátkodobé konzultace (cca 5-10 hod. – dle metodik organizací)
  - Střednědobá individuální terapie (cca 1 rok – dle metodik organizací)
  - Skupinová terapie
- Ideálně následuje follow-up v CODN a vyhodnocení spolupráce

- **2. Motivovaný klient s kontraindikacemi**

- úvodní intervence CODN (3-6 hod.) – většinou kratší doba (diagnostická, mapovací a motivační fáze + risk assessment + **zasíťování**)
- je v CODN síťován na potřebné služby, kterými je potřeba projít před tím, než se s klientem budeme věnovat terapii násilí => např. adiktologické a psychiatrické služby

3 typy klientů

- 3. Nemotivovaný klient (bez náhledu na násilí)
  - úvodní intervence CODN (3-6 hod.) – (diagnostická, mapovací a motivační fáze + risk assessment)
  - V případě, že klient nemá náhled na násilí => aktivuje se jiný modul práce (**edukace** => informace o dalším postupu, info o tom, jak funguje TŘ atd.)
    - CPPN vydává zprávu pro OČTŘ či OSPOD => klient popírá násilí
    - Měl by existovat **mandát CODN** => organizace, které pracují s původci mají mít slovo v tom, s kým má smysl pracovat a kde má smysl pouze rozhodovat o případné represi, která je na OSPODu a soudu.

Organizace, které nejsou CODN

- Fungují podle Minimálních standardů pro práci s původci
- Poskytují rozmanité (terapeutické, konzultační) programy pro osoby, které se dopouští násilí
- Financování je nadále zajištěno meziresortně mimo režim CODN => nutné navýšení dotačních titulů (viz. slide č.10)
- Jedna organizace může provozovat CODN a zároveň může poskytovat další služby pro osoby, které se dopouští násilí.

Finanční zajištění systému

- MV/MPSV => CPPN (cca 20 milionů)
- MPSV Rodina (4 miliony)
- MV Prevence kriminality (4 miliony)
- MsP (4 miliony)
- MZ (2 miliony)
- ÚV (1 milion)

⇒ Celkem **35 milionů Kč pro úvodní fázi**

⇒ Pro růst kapacity je nutný nárůst

⇒ Současná kapacita je cca 2 000 klientů, stovky klientů jsou odmítáni.

Asociace CODN

- Spolek, který zastřešuje organizace pracující s osobami, které se dopouští násilí (mohou být CODN i nemusí) => každá organizace má 1 hlas (valná hromada), statutár (předseda/předsedkyně) se volí
- **FÁZE 1:** společné prosazení koncepce pro práci s původci násilí
- **FÁZE 2:**
  - Koordinace činnosti CODN s dalšími organizacemi či programy, které se věnují násilí na různých úrovních (práce s OO, úřady, organizace pracující s OD atd.)
  - Zaštítění vzdělávání pracovníků a přenos know-how ze zahraničí.
  - Vyhodnocování efektivity programů.
  - Rozvoj, aktualizace a odborný dohled nad naplňováním standardů ve spolupráci s národním koordinátorem/kou
  - Případně správa soukromého fondu, ze kterého mohou organizace čerpat dotace.

Další kroky

- Konzultace podkladů pro koncepci s PS PNO – 15.9.2023
- Konzultace s Výborem DN – 21.9.2023
- Založení asociace (podzim/zima)
- Vyjednávání s MV, MPSV, ÚV – podzim 2023 (CODN, Národní koordinátor/ka)
- Příprava koncepce a aktualizace Minimálních standardů (2024)
- Vyjednávání a přípravy případných legislativních změn (2024 - 2025)
- ...

Co nedoporučujeme

- Rozšíření pravomoci IC o práci s původci násilí => CODN by jasně oddělila práci s cílovými skupinami a její specifika. Zároveň jedna organizace může provozovat IC i CODN s provázaností na základě vlastních metodik, které jsou v souladu se zákony i standardy.
- Rozšíření agendy PMS => může doplňovat, ale nikoliv tvořit systém, který je potřeba postavit na již fungujících (a hlavně terapeutických) programech.
- Pouhé zařazení osob, které se dopouští násilí mezi klienty sociálních služeb => práce s násilím vyžaduje specifickou definici a ukotvení